

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Tertia. Textus: Vos autem quem me esse dictis. Thema: Superior
hallucinatur, errabit populus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO SS. APOSTOLORUM
PETRI, ET PAULI.

CONCIO TERTIA.

Textus. Vos autem quem me esse dicitis. Matth. 16.

Thema. Si Superior hallucinatur, facile populus seducitur.

Exordium. **P**linius junior lib. 2. ep. 62. docet, ut in corporibus in imperiis gravissimus est morbus, qui à capite descendit. Capite male valente; omnia membra languent; caput in corpore politico, Superiores, Reges, ac Principes sunt, si hi errant, hallucinantur; subditi populi facile seducuntur, à vero aberrant. Et hæc videtur causa, cur Christus Apostolorum, ut capitum, sententiam exquirat, quid de ipso sentiant, ac judicent; Vos autem quem me esse dicitis? quasi asserat: ut Joannes Chrysostomus scribit Orat. ad Hebræos tom. 5. In vobis res humana nutant, in vobis periclitantur: & quemadmodum vestra cognitio publicum mortalium beneficium, sic vestra inscitia, totius orbis detrimentum est. Rectus Superiorum symbolum est oculus, si nunc oculus, Rector aut Princeps, tenebrosus, vitiosus est, corpus, subditi tales existunt. Christo affirmante Lucæ cap. 6. Si lumen, quod in te est, tenebre sunt, ipsa tenebra quanta erunt? Audiamus Patres: Publici decoris mater, est mens Regentis, & qualem fuerit dominantis arbitrium, talem parit libertatis aspectum, facilius quippe (si dicere fas est) errare naturam, quam dissimilem sui, Princeps possit formare rempublicam, scribit Cassiodorus lib. 3. cap. 12. Quando profectos in habitu conspexeris negligentes, magis

SS. Patres.

Cassiodorus.

Ephrem.

magno presidio indiges, ne istos sorte imitans, eandem inambulantes viam, docet S. Ephrem in illud Attende tibi cap. 8. Cætu Doctorum ruente in peccatis, tota civitas patet hostibus indefensa, habet Hugo Cardin. in cap. 4. Cantic. Ad subjectos populos decipiendos, multum valet Regis autoritas, perorat S. Damasce- nus Orat. 1. de imaginibus, Diabolus adversus eos (Superiores inquam) armatur, majorique fertur insania, quippè cum ex eorum cade, gregis quoque detrimenta sequantur, scribit S. Joan. Chrysostomus hom. 1. in ep. 1. ad Timoth. Ex Pralatorum ruina, & impia vita, etiam inferiores patiuntur magnam minorationem divina illustrationis, & gratie, docet Rogerius in Apocalyps. Per Principes seducuntur & gentes, seductis enim Magistratibus, subditæ populi majorum exemplo pererunt, S. Hieron. in cap. 3. Danielis. Si quis de populo pereat, solus perit, at Principis error multos involvit, inquit S. Bernard. ep. 117. Regum lapsus pœna populorum, eorum errore periclitamur, vult S. Ambrosius. Ita sunt juncta merita Rectorum & plebejorum, ut sæpè ex culpa Pastoris, deterior fiat vita plebejorum, concludit S. Gregorius lib. 25. Moral. c. 15. Et iterum prima parte Pastoral. c. 2. Cum Pastor per abrupta graditur, consequens est, ut ad præcipitum grex feratur. Dei auxilio implorato audiamus Conceptus.

Hugo Cardinal.
S. Damasce-
nus.
S. Chryso-
stomus.
Rogerius.
S. Hieronym.
S. Bernard.
S. Ambrosius.
S. Gregorius.

CONCEPTUS I.

Vix præfulsit primæva illa lux, Sol, inquam, & à Deo ab omni obscuritate, & tenebris purgatur, priusquam ad ministerium universi orbis destinetur. *Confirmatio.* Et divisit lucem à tenebris. Genes. 1. Cur quæso Majestas divina adlaborat, Solem omni ex parte clarum, perlucidum, splendentem, lucere, & irradiare, ac à tenebris ex asse purgare, ac mundare? utique Sol, qui erat futurus Princeps, ac caput omnium Planetarum, symbolum est Regum, Principum, ac Superiorum hujus mundi, docente Christo

Pars II. (K) Matth.

Matth. 5. *Vos estis lux mundi.* Tenebræ symbolum sunt vitiorum, ac pessimorum morum, patet ex verbis Joan. 3. *Dixerunt homines magis tenebras, quàm lucem.* A tenebris ergo Deus Solem, Regentem ac Ducem Planetarum, statim ab interu creationis purgavit, dans documentum: Reges ac Principes mundi, sint à tenebris vitiorum mundi, ac puri: sicut enim Sol obscurato, tenebroso, etiam nigræ, tenebrose sunt reliquæ creaturæ, sic obscurato, obtenebrato vitiis Principe, squalidi in vitio erunt subiecti populi. Sic concludit Philippus Abbas ep. 13. *Prelatus sumo turpitudinis denigrescit, & populus consequenter tenebrescit.*

CONCEPTUS II.

Virga Moysis in terram projecta in serpentem degeneravit venenatissimum, ac voracissimum: *Dixit ergo ad eum, quod est, quod tenes in manu tua? respondit virga, dixitque Dominus: projice eam in terram, projecit, & versa est in colubrum, ita ut fugeret Moyses.* Exodi 4. Et iterum c. 7. *Cum dixerit vobis Pharaon, ostendite signa, dices ad Aaron, tolle virgam tuam, & projice eam coram Pharaone, ac vertatur in colubrum.* Cur virga non in sed extra manum Moysis, in terram, inquam, abjecta, versa est in serpentem, ac colubrum? Per virgam, Regem ac Principem intellige: in virga namque potentia exprimitur, *Assur virga furoris mei.* Per virgam Assur Sennacherib, Dux ac Princeps est intelligendus, commentatur Tirmis in Isaïæ caput citatum: Jam ad intentum nostrum: Si virga, Princeps & Dux in terram abjectus jacet, totus terrenus, cupidus, vitiosus est, serpens venenatus efficitur, subiectos populos inebriens intoxicans, malis suis moribus interimens, & devorans. Est hic Conceptus Oleastri in cap. 4. Exodi: *Virga in terram projecta in serpentem vertitur, quoniam Judex terrena sapientia omnia velut serpens devorat.*

CONCEPTUS III.

Hugo Cardin. in cap. 5. Cantic. docet: *Gracis Rex Basilaui dicitur quasi populi basis, quia debet populum portare*; Apostolos superiores in novo testamento S. Paulus fundamentum, & basim dicit fidelium: *Superadificati super fundamentum Apostolorum*, ad Ephes. cap. 2. Rex etiam arbori, ac ingenti stipiti comparatur, ut patet ex Prophetia Danielis cap. 4. *Arborem, quam vidisti, sublimem, tu es Rex*. Theodoretus in Psal. 44. Reges, *Ecclēsia facies*, appellat: Quid his comparationibus indicare intendunt? Explico mentem meam: facies index salutis est, ex facie agnoscitur, qualiter corporis humani, partes, & membra constituta sint, & valeant. Est facies pallida; infallibiliter infertur, quod malè valeant membra; quam benè Theodoretus Reges, Superiores, facies ac vultus dicit alicujus provinciæ, si enim hi palent, & tetro colore scelerum scotent, & subditi, qui sunt partes, & membra provinciæ, certò certius malè valebunt, in anima, malè audient, scelerati, dissoluti erunt. Arbori proceræ Symbolista inscribit symbolum: *Cominus omnia frangit*. Nempè si arbor alta cadat, & prosternatur, circa circum omnia concutit, confringit, suo casu corruere facit; sic se res habet cum Rege ac Superiore, si hîc cadit in nefanda vitia, in scelera execranda prosternitur, subditos suos unà secum in vitia, ac scelera sternit, ac concutit. Basis ac fundamentum si ruit, experimur totam fabricam superpositam ruere, infringi, concidere, devastari. Sic si Rex, Superior, Præpositus ruit in abominanda crimina, subditus populus unà pariter miserè in eadem vitia ruit, ac labitur: devotio nulla huic est populo, cur? irreligiosus ac indevotus est Dominus. Plebs injustum turpeque lucrum mox insequitur, quam is, qui illum regit omnis justitiæ, ac æquitatis limites transgreditur, per fas & nefas lucrum temporale quærit; in carnalitati lutum communiter prolabantur subditi, quando eorum basis in eandem spurcitiem immersa vivit. In praxi videamus.

CONCEPTUS IV.

Jeremias cap. 5. describit casum Jerosolymæ, & tot mille incolarum, ubi ad unum omnes declinaverant à justitia, à veritate, ac pietate: *Quarite vias Jerusalem, & aspice, & considerate, & querite in plateis ejus, an inveniatis virum scientem Judicium, & quarentem fidem.* Isaïæ cap. 1. conformiter loquitur. *Facta est meretrix civitas fidelis plena Judicii, Justitia habitavit in ea, nunc autem homicida, argentum tuum versum est in scoriam, vinum tuum mislum est aquâ.* Quomodo ad unum omnes adeò aberraverunt, injusti, scelerati facti sunt: causalem allegat Isaïas citato capite: *Principes tui infirmes, socii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones, pupillo non judicant, & causa vidua non ingreditur ad eos.* Ecce injustitia Principum, ad injustitias traxit omnes Jerosolymæ cives ac subditos.

CONCEPTUS V.

Cives Lyfrenses summo gaudio susceperunt in Urbem suam Paulum & Barnabam; ita legitur Actorum cap. 14. *Levaverunt vocem suam, Lycaonicè dicentes: Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos, & vocabant Barnabam Jovem, Paulum verò Mercurium.* Paucos post dies eos ejiciunt. *Lapidesque Paulum traxerunt eum ex civitate, estimantes eum mortuum esse.* Eodem capite: non tantum ex civitate, etiam ex omnibus finibus ejiciunt, & eos expellunt: *Ejecerunt de finibus suis.* Quomodo plebs adeò rabida, perversa, ac crudelis effecta est in Apostolos, quos antea tali honore affecerunt? cautè adnectit sacer textus: *Concitaverunt, & Primos civitatis, & excitaverunt persecutionem in Paulum & Barnabam.* Primi, Principes, Præsidēs, & Superiores civitatis, persecutores effecti sunt Apostolorum, & ad calcem malam viam ingreditur populus, plebs ad unum virum, Paulum & Barnabam persequitur.

CON

CONCEPTUS VI.

Ut Sampson captus in carcerem duceretur; subitò fama per totam civitatem innotuit: Dalilam Sampsonem ligasse, ac in manus Principum tradidisse: ut patet Judicum cap. 16. *Dalila vinxit eum*: Hinc mirum, quod de populo Philistæo narrat sacer textus citato libro, ac capite: *Populus videns laudabat Deum suum, eademque dicebat, tradidit Deus noster adversarium nostrum in manus nostras*. Quomodo tam crasse errat totus populus? captivitatem Sampsonis, Idolo suo Dagon adscribens, cum in tota Civitate contraria fama innotuerit: nempe: *Dalila vinxit eum*: Notate: Erraverunt, & hallucinati sunt eorum Principes, ac Superiores: Idolo suo Dagon victoriam adscribentes: *Principes Philistinorum convenerunt in unum, ut immolarent hostias magnificas Dagon Deo suo, & epularentur, dicentes: Tradidit Deus noster inimicum nostrum Sampson in manus nostras*. Hunc errorem immediatè sequitur populus: *Quod etiam populus videns, laudabat Deum suum, eademque dicebat: Tradidit Deus noster adversarium nostrum in manus nostras*. Optimè Diogenes Laertius lib. 7. in vita Zenonis: *Qui Regem erudit, eum, & subditos quoque instruere certum est, nam cuiusmodi fuerit Dux, tales & subditos ut plurimum fieri necesse est*.

CONCEPTUS VII.

Herodis Subditi Christum Salvatorem nostrum esse Joannem Baptistam asserbant: quærit Christus Matth. cap. 16. *Quem dicunt homines esse Filium hominis?* Respondent Apostoli: *Alii Joannem Baptistam*. Non dubito, quin multi ex his, qui Christum Joannem Baptistam esse dixerunt, lineamenta & visoniam S. Joannis in vivis noverint, faciem, corporis staturam, colorem &c. optimè noverint, dissimilis quoad faciem, quoad staturam corporis, quoad loquelam, quoad colorem, Christus est Joanni, non etiam dubito, quin multi ex Judæis, qui Christum

(K) 3

esse

esse Joannem affirmabant, praesentes fuerint, dum Joannes decolatus & occisus fuit, caput in disco, cadaver exanime super pavimentum sanguinem madens, conspexerint, locum, quo sepultum fuit S. corpus, sciverint; mirum ergo, quod nihilominus Joannem vivum credant, Christum esse Joannem adstruant? unde populo tantus error & hallucinatio? errat plebs & populus, errante sic Rege Herode: Herodes Rex asserit: auditis operibus Christi, ipsum esse Joannem Baptistam, Matth. 14. *In illo tempore audivit Herodes Tetrarcha famam JESU, & ait pueris suis: Hic est Joannes Baptista, ipse surrexit à mortuis, & ideo virtutes operantur in illo.* Ita Conceptum concludit Origenes in Catena ad cap. Matth. 15. *Alii Joannem Baptistam: estimationem secuti Herodis.*

Epilogus.

Precor ergo in Superioribus verificetur hortatio S. Pauli ad Timoth. 4. *Exemplum esto fidelium in verbo & conversatione, in charitate, in castitate, ut profectus tuus manifestus sit omnibus.*

Amen.

JULIUS.